

Міністерство освіти і науки України
Університет в Любляні, Словенія
Близькосхідний технічний університет, Туреччина
Центр антропології інституту археології та етнографії
Національної академії наук Азербайджану
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»
КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти»
Дніпропетровської обласної ради»

НЕПЕРЕРВНА ОСВІТА ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: ФІЛОСОФСЬКО-ТЕОРЕТИЧНІ КОНТЕКСТИ ТА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної конференції

03-04 грудня 2021 р.

Дніпро

2021

УДК 303
ББК 63.3
Н 53

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Комунального закладу вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти»
Дніпропетровської обласної ради
(протокол № 3 від 16 грудня 2021 року)*

За редакцією:

ВИСОЦЬКА Ольга Євгенівна, д.філос.н., доц., завідувач кафедри філософії КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти» ДОР»

Рецензенти:

КРИВОШЕЙН Віталій Володимирович, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри соціології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара;

МУРАШКІН Михайло Георгійович, доктор філософських наук, професор, професор кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;

ВАТКОВСЬКА Марина Григорівна, кандидат філософських наук, доцент, проректор з науково-педагогічної та методичної роботи, професор кафедри загальної, спеціальної педагогіки, реабілітації та інклюзивної освіти КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти» ДОР».

Н 53 Неперервна освіта для сталого розвитку: філософсько-теоретичні контексти та педагогічна практика: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції. 03-04 грудня 2021 р., м. Дніпро, КЗВО «ДАНО» ДОР». / Наук. ред. О.Є. Висоцька. - Дніпро: СПД «Охотнік», 2021. - 456 с.

У збірник вміщено матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «**Неперервна освіта для сталого розвитку: філософсько-теоретичні контексти та педагогічна практика**», що присвячена найбільш важливим аспектам неперервної освіти; шляхам формування духовно-ціннісної сфери особистості; проблемам безпеки в сучасному світі, міжнародним відносинам в контексті сталого розвитку; перспективам розвитку вищої освіти та освіти дорослих, напрямкам становлення методологічної культури та професійних компетентностей вчителя Нової української школи. Також представлений досвід закладів вищої, середньої та дошкільної освіти щодо напрямків неперервної освіти для сталого розвитку, презентовано кращі практики упровадження її складових – громадянської, екологічної освіти; здоров'язберігаючих освітніх технологій.

Рекомендовано для науково-педагогічних та педагогічних працівників вищої і післядипломної освіти, керівників закладів середньої та дошкільної освіти, працівників методичних служб, вихователів, вчителів, докторантів, аспірантів, студентів.

© Колектив авторів, 2021

© ДАНО, 2021

It imposes on the teacher the obligation to be an active, creative, educated person with a talent for communication, able to find his own approach to everyone and inspire him with his positive energy for the necessary activities, placing the development of personality and her health at the center of pedagogical interaction. In this regard, it is in the conditions of continuous education of society that the very personality of the teacher, his values and meanings of professional activity, the content and forms of his professional training require a lot of attention to himself.

The teacher is always designated in the role of a "key figure" of those processes that take place in society and education. The teacher is a key figure in the educational model, innovative development of education, modernization of education, and continuing education. Thanks to the activities of teachers, state policy is being implemented in creating the country's intellectual and creative potential, the development of science and technology, the formation of culture and the individual.

Хасхачих Дмитро Анатолійович

*к. мед. н., доцент кафедри акушерства та гінекології,
Дніпровський державний медичний університет*

ОСОБЛИВОСТІ ЕКСТРЕНОГО ПЕРЕХОДУ НА ДИСТАНЦІЙНУ ФОРМУ НАВЧАННЯ В ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ

В умовах загрози поширення коронавірусної інфекції більшість університетів та коледжів, за рекомендацією Міністерства освіти та науки України та Міністерства охорони здоров'я України, ухвалили рішення про перехід на дистанційну форму навчання і зокрема медичних університетів.

Екстрене перенесення навчання у дистанційний формат в умовах пандемії має суттєві відмінності від правильно спланованого очного навчання. Освітні організації, змушені працювати зі студентами дистанційно з метою зниження ризиків поширення коронавірусу, повинні усвідомлювати цю різницю в оцінці ефективності так званого «онлайн-навчання» із застосуванням дистанційних освітніх технологій [1-3].

У зв'язку з цим усі очні заняття, включаючи лекційні, практичні та навіть лабораторні за наявності віртуальних аналогів, були перенесені до онлайн-середовища.

Викладачі змушені організувати навчальний процес за допомогою дистанційних технологій навчання на основі різних способів доставки електронного контенту та доступних інструментів комунікації учнів та викладачів в електронному інформаційно-освітньому середовищі.

Такий різкий перехід на «дистанціонку» – міра вимушена та екстрена, не всі університети були готові до цієї кардинальної перебудови навчального процесу виходячи з об'єктивно різного рівня розвиненості інформаційної інфраструктури, забезпеченості дисциплін електронними освітніми ресурсами та готовності викладачів до використання цифрових платформ та сервісів в освітньому процесі.

Як показало опитування проведене у 2019 році, самі викладачі ВНЗ з вченим ступенем невисоко (3,2 бали з 5) оцінюють свій рівень володіння дистанційними технологіями, а кожен 4-й з них жодного разу за останні 3 роки не використовував послуги віддаленої відеозв'язку для участі у вебінарах та відеоконференціях або проведення аналогічних заходів [2].

Щодо технічного персоналу, який міг би надати підтримку викладачам у цей непростий період, штатна чисельність таких співробітників у вишах невелика і,

швидше за все, ресурсів вистачить лише на розробку стандартних рішень та супровід невеликої частини зацікавлених викладачів.

Безумовно, стресова для всіх учасників ситуація не може не позначитися на відношенні до онлайн-навчання та інших дистанційних освітніх технологій. При цьому сам термін «онлайн-навчання» вживається щоразу, коли йдеться про відсутність очного контакту з викладачем, що призводить до заміни понять та неправильних висновків. У ситуації, що склалася, було б не обґрунтованим використання терміна онлайн-навчання навіть щодо використання масових відкритих онлайн-курсів, оскільки екстремний переклад студентів на них у середині семестру без попередніх організаційних заходів та належного супроводу з боку авторів онлайн-курсів не дозволяє учням повною мірою відчутти переваги цієї технології.

Так само, як і навчання, онлайн-навчання вимагає соціальної підтримки учнів. У очному навчанні цю роль виконують матеріальні ресурси вишу та викладачі, задіяні у навчальному процесі. Такий підхід передбачає, що онлайн-навчання – це насамперед когнітивний та соціальний процес, а не просто процес передачі інформації через Інтернет.

Онлайн-навчання неможливе без IT-інфраструктури, яка потребує значних інвестицій, включаючи платформу онлайн-навчання свою або зовнішню, з якою укладено договір, а також якісні онлайн-курси, що забезпечують ефективне навчання та підтримку тих, хто навчається в онлайн-середовищі. Важливими вимогами до системи стали її надійність, пропускна спроможність Інтернет-каналів, простота створення та розміщення контенту, доступність сервісів та платформ для викладачів та учнів. Багато ВНЗ змогли скористатися безкоштовними онлайн-курсами від провідних українських та зарубіжних університетів (Google class, Moodle, Socrative) розміщених на інтернет-платформах.

У нинішній ситуації, коли перехід на онлайн навчання здійснюється в найкоротші терміни, всі ці умови повинні бути створені заздалегідь, а викладачі повинні мати досвід використання інструментів онлайн навчання і сервісів підтримки учнів. Практика показує, що на розробку онлайн-курсу потрібно в середньому 6-9 місяців, а навички роботи викладача на онлайн-платформі формуються протягом перших двох запусків курсу [3].

Тож не варто очікувати високих результатів, навіть якщо найпросунутіший у плані цифрових компетенцій викладач зробить усе можливе для перенесення занять до онлайн-середовища: запише кілька онлайн-лекцій, викладе текстові матеріали та завантажить тести на платформу – дива не станеться.

Таким чином, слід розрізнити те, що ми вкладаємо в поняття «онлайн-навчання» і те, що ми намагаємося реалізувати зараз у стислий термін з мінімальними вкладеннями та ресурсами. Останнє називатимемо дистанційним навчанням в екстремальних умовах. Однак навіть ці надані можливості не змогли забезпечити повноцінне освоєння студентами онлайн-курсів у зв'язку з тим, що безкоштовний доступ до контенту курсів не передбачав підтримки власників онлайн-курсів, що навчаються з боку вузів, а викладачі з боку університетів-споживачів не були залучені в контент курсу, не були знайомі з методикою онлайн-навчання та вивчали курси одночасно зі своїми студентами.

При цьому ці студенти досить добре впоралися з поставленим завданням, але, на жаль, таких не дуже багато. Викладачам же не вистачило навичок роботи у цифровому середовищі, часу на освоєння нових інструментів та розбудову освітнього процесу та підтримки з боку технічних служб університету, які відіграють важливу роль у впровадженні нових технологій.

Навчання викладачів у такі стислі терміни не було можливим і звелось до інструктивних внутрішніх нарад, коротких вебінарів від експертної спільноти, рекомендацій та інструкцій щодо роботи з різними сервісами та платформами, розміщеними на сайтах організацій. Питання педагогічного дизайну та опрацювання проектів курсів навіть не ставилися на порядку переходу на дистанційне навчання. І це наслідок форс-мажорних обставин, які змусили вузи мобілізувати всі наявні ресурси та зробити ривок у масовому екстремому впровадженні дистанційних освітніх технологій, але не в планомірному використанні інструментів онлайн-навчання, що потребує набагато тривалішого часу.

І, як наслідок, немає підстав судити про ефективність онлайн-навчання за тими результатами, які будуть отримані у цьому «глобальному» експерименті екстремого переходу на дистанційне навчання. При оцінці ефективності нової освітньої технології або моделі навчання велика спокуса порівняти результати навчання, отримані учнями при застосуванні даної технології, з результатами навчання традиційної моделі очного навчання. Однак такий порівняльний аналіз, як правило, не дає обґрунтованих статистично значущих висновків. Така оцінка більшою мірою спрямована на аналіз передумов, потреб, процесів, ніж оцінку результатів. А ефективність у разі визначається як співвідношення результатів і витрачених ресурсів з урахуванням терміновості поставлених завдань.

Зрештою, набагато важливіше отримати висновки з цього «глобального експерименту» та організувати планомірну роботу над помилками, щоб уникнути цих помилок у майбутньому.

Список використаних джерел

1. Прибилова В. Проблеми та переваги дистанційного навчання у вищих навчальних закладах України. *Проблеми сучасної освіти*. 2013. № 4. URL: <https://periodicals.karazin.ua/issuesedu/article/view/8791>. 2. Застосування технологій електронного навчання як засіб підвищення ефективності навчального процесу / Шевченко Т. І. та ін. Удосконалення якості підготовки лікарів у сучасних умовах: матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 24 березня 2016 р. Полтава, 2016. С. 242-243. 3. Впровадження дистанційної форми навчання в систему післядипломної освіти: проблемні питання сьогодення / Галій Л. В. та ін. *Проблеми безперервної медичної освіти та науки*. 2019. № 3. С. 14–20. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Psmno_2019_3_5.

Науковий керівник: Мудрисєвська Людмила михайлівна, к.філол. н., к. ю.н., завідувач кафедри теорії держави і права, конституційного права та державного управління ДНУ імені Олеся Гончара

Трохименко Юлія Русланівна

студент, НМЦ післядипломної освіти та підвищення кваліфікації, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ УКРАЇНИ ТА ІСПАНІЇ

На сьогоднішній день, не зважаючи на високі позиції іспанської медицини у світі, Іспанії буде нелегко впоратися з одним із найвищих показників старіння та хронічної захворюваності, а також з тенденцією летальних випадків саме через наявність хронічних захворювань. Серед головних проблем здоров'я населення Іспанії – це зростання ожиріння у дорослих та дітей, збільшення числа випадків діабету, серцево-судинних та онкологічних захворювань, старечого недоумства та хвороби Альцгеймера.

Ця ситуація підштовхує уряд Іспанії до неминучої зміни парадигми охорони здоров'я. Поточна проблема полягає не тільки в масштабах її зрушення, а й у тому,

<i>Коробова Т. С.</i> Особливості розвитку сучасної вищої освіти в Україні.....	101
<i>Ключка С. І., Старовойтенко Н. В.</i> Роль наукового гуртка в процесі фахової підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності «Лісове господарство».....	102
<i>Ніколенко Л. М., Власова Є. Р.</i> Використання онлайн-ресурсів у профілактиці психологічного насильства.....	104
<i>Ленець О. Є.</i> Систематизація досвіду використання технологій дистанційного навчання на заняттях з «Охорони праці та охорони праці в галузі».....	105
<i>Никифоренко А. Р.</i> Неперервна освіта як засіб підвищення стандартів дослідницької діяльності громадських активістів (на матеріалах доповіді Amnesty International «Не приватна справа...» від 11 листопада 2020 р.).....	107
<i>Мошенець К. І.</i> Досвід використання елементів дистанційного навчання на кафедрі ендокринології Дніпровського державного медичного університету.....	109
<i>Пахольчук Т. М., Усачова О. В., Конакова О. В., Сіліна Є. А., Дралова О. А.</i> Використання сучасних підходів до викладання питань імунопрофілактики в умовах дистанційного навчання на кафедрі дитячих інфекційних хвороб.....	111
<i>Мирошніченко Е. С.</i> Modern Possibilities for the Organisation of the Educational Process Using New Technologies.....	113
<i>Плаксина О. І.</i> Дидактична взаємодія у вищій школі і сучасні підходи до неї: зміст і прояви.....	115
<i>Єхалов В. В., Пилипенко О. В.</i> Прокрастинація у здобувачів вищої медичної освіти.....	118
<i>Перетяцько І. П., Смирнова А. М.</i> Висвітлення проблем захворюваності ВІЛ-інфекцією в Україні.....	120
<i>Maslak H. S., Chernousova N. M., Chernenko H. P., Peleshenko H. B.</i> Features of content preparation for on-line biochemistry teaching at a medical university.....	123
<i>Білан А. А., Радченко Д. О.</i> Проблеми та перспективи вищої освіти в Україні.....	124
<i>Світайло С. В.</i> Особливості компетентнісної підготовки вчителя музичного мистецтва.....	126
<i>Старовойтенко Н. В., Ключка С. І.</i> Міждисциплінарний підхід у формуванні екологічної свідомості студентів технічного спрямування.....	128
<i>Пахольчук О. П.</i> Особливості підготовки студентів з дитячої хірургії в умовах дистанційного навчання.....	131
<i>Андрющенко А. С.</i> Антикризове управління у сфері охорони здоров'я сучасної України.....	134
<i>Чернявська О. В.</i> Гейміфікація як технологія неперервної освіти.....	136
<i>Хомазюк О. Г.</i> Педагогічні умови організації медіаосвіти у військових закладах вищої освіти.....	139
<i>Yusupov V., Lenik V.</i> Continuing Education for Sustainable Development: Theory and Practice. The Role of the Educator.....	140
<i>Хасхачих Д. А.</i> Особливості екстреного переходу на дистанційну форму навчання в період пандемії.....	142
<i>Трохименко Ю. Р.</i> Громадське здоров'я в системі публічного управління: порівняльний аналіз України та Іспанії.....	144
<i>Шабасва Л. М.</i> Сучасна модель управління позашкільною освітою: від теорії до практики.....	147
<i>Tolstikova O., Aharkov S., Klimova O.</i> Organization of Practical Training for Foreign Medical Students.....	149
РОЗДІЛ 3. БЕЗПЕКА В СУЧАСНОМУ СВІТІ ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК. МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ, ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК. ПОЛІТИЧНИЙ ВИМІР СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	151
<i>Висоцький О. Ю., Висоцька О. Є.</i> Цифрова дипломатія: технологічний підхід...	151